

Dr. Marton József rendes tag laudációja

Marton József tanszékvezető egyetemi tanárnak, nagyprépostnak, kanonoknak, pápai káplánnak egyházi szolgálata és tudományos munkássága az erdélyi katolicizmus és az erdélyi magyar tudományosság egy-egy talán legfontosabb fellegvárához: a gyulafehérvári érsekséghez és a kolozsvári egyetemhez kapcsolódik.

1975-ben Gyulafehérvár legendás püspöke, Márton Áron szentelte pappá, ötévi, több helységben végzett lelkipásztori munkája után, 1980 óta tanít a gyulafehérvári teológiai főiskolán, időnként a kisszemináriumban és a kántorképzőben különböző teológiai tantárgyakat: katekétikát, patrológiát, főképpen pedig egyháztörténetet. Ez utóbbi diszciplínához kapcsolódik Marton József tudományos munkásságának talán legfontosabb része.

Oktatói tevékenysége nemcsak az erdélyi papi utánpótlást szolgálta. 1990-ben lehetőség nyílt rá, hogy a gyulafehérvári teológiai főiskola keretein belül meginduljon a világi hívek számára a távoktatásos képzés, elsősorban leendő hitoktatók számára, amely oktatási forma kiterjedt a gyulafehérvári egyházmegyén kívül a szatmári, a nagyváradi és a temesvári egyházmegye területére is.

Bizonyára ez az oktatási forma, amelyet Marton József volt a szervezője, majd 1999-ig mint dékán a vezetője, hozzájárult ahhoz, hogy 1996-ban Marton megszervezhette a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem keretén belül a Római Katolikus Fakultást, amelynek azóta is professzora, több ciklusban pedig dékánja is volt, részt vett az egyetem Curriculum Bizottságának tevékenységében is, ami a belső tudományos akkreditációk koordináló és ellenőrző grémiuma. A kolozsvári Teológiai Fakultás az ő vezetése alatt kezdettől fogva megszerezte a doktoráltatási jogot (Romániában ez volt az egyetlen fórum, ahol magyarul irányították a teológiai doktorandusokat!), vezetése alatt eddig harminchatan szereztek meg a doktori címet.

Marton Józsefnek a kolozsvári egyetemen végzett eredményes munkásságához kapcsolódnak a romániai Tanügyi Minisztériumban ráruházott feladatok ellátása: különböző időszakokban tagja a minisztérium Teológiai Bizottságának, és a minisztérium Akkreditációs Teológiai Bizottságának is.

Gyulafehérvári és kolozsvári tudományos és tudományszervező tevékenységének eredménye két tudományos folyóiratnak: a gyulafehérvári *Studia Theologica Transsylvanensia*-nak és a Kolozsváron megjelenő *Studia Latina Catholica*-nak, mindkettőnek főszerkesztői munkáját is végezte, ill. végzi a mai napig. A két folyóirat a katolikus teológiai tudományoknak legfőbb fóruma Erdélyben.

Marton József sokrétű, 14 oldal terjedelmű publikációs jegyzékét nehéz ismertetni, összefoglalni. Említettem már, hogy legkedvesebben oktatott diszciplínája az egyháztörténet, leginkább a 20. század története. Két kötetes *Katolikus Egyháztörténete*

2001-2002) valamint 2004 és 2008 között megjelent négy kötetes kompendiuma ugyan felöleli a kereszténység történetét az ókortól a jelenkorig, de magyarul, románul, franciául, németül, angolul megjelent tanulmányainak nagy része az erdélyi katolicizmus 20. századi életének, megmaradásáért folytatott küzdelmeinek, eredményeinek bemutatását, elemzését szolgálja.

Befejezésül szeretném kiemelni, hogy az egyháztörténész Marton József különös érdeme a pártidiktatúra ideje alatt regnáló gyulafehérvári püspök Márton Áron életét, személyiségét tárgyaló, valamint az egész az erdélyi katolikus magyarság létéért küzdő Márton Áronnak irodalmi hagyatékát eddig 18 kötetben publikáló sorozata.

Vizkelety András